

Over Forum

De aanbevolen lengte van een opinieartikel voor Forum bedraagt 750 woorden. Ook kunnen abonnees door een ingezonden brief reageren op de redactionele inhoud van het RD. Uitzonderingen zijn: andere brieven, de rubriek

“Kerkelijke pers/ZoGezegd/Menens”, meditaties en recensies. Inzendingen (max. 250 woorden) moeten zijn voorzien van naam en adres van de schrijver. De redactie behoudt zich het recht voor inzendingen (zon-

Geef liefde en hoop aan chronisch zieken

Pauline Aalbers, Peter van den Berg, Wim Smeets, Yvette van de Veerdonk,

Gerke Verthriest

We zitten midden in een nieuwe lockdown. Een forse dreun, zeker voor chronisch zieken. Houden zij hun levensschip op koers? En kunnen anderen daarbij helpen?

Voor al voor kwetsbare doelgroepen zijn de corona-effecten ingrijpend”. Een korte maar aangrijpende zin uit het rapport van het RIVM dat eind november verscheen. De coronamaatregelen treffen chronisch zieken hard. Harder dan tijdens de eerste golf, blijkt uit onderzoek van stichting MIND. Dit heeft volgens haar te maken met een gebrek aan perspectief, de lange duur van de coronacrisis en de steeds concretere gevolgen.

Word je chronisch-progressief ziek, dan word je met verschillende verliezen geconfronteerd. Je hele leven kan, al naar gelang de ernst van de ziekte, op zijn kop komen te staan. Een chronisch-progressieve ziekte hebben is leven, leren leven, met een “levend verlies”. Verder gaan, leren anticiperen, soms terugvallen en weer opstaan. Ondanks de intense pijn en het verdriet moet, mag en wil je verder.

Uiteraard mag iemand treu-

ren en over het verdriet praten. Om troost te krijgen, zul je niet anders kunnen dan je pijn meedelen. Dat is niet hetzelfde als zeuren of alle aandacht voor je opeisen. Dat houdt geen mens vol. Rouwen moet je wel zelf, maar hoeft je niet alleen te doen!

Stil aanwezig

Iemand die het moeilijk heeft, wensen we sterkte toe. Hun moed en kracht zijn vaak groot. Toch kan niemand enkel op eigen kracht varen. We hebben anderen nodig. Wie een chronisch-progressieve ziekte heeft, kan ontzettend veel hebben aan ervaringsdeskundigen. Verbondenheid in een gevoel van zwakheid maakt sterk. In gezamenlijke schouders, gevouwen handen en ‘gewoon’ de stille aanwezigheid wordt persoonlijke en gezamenlijke draagkracht versterkt en beleefd.

Over dergelijke ervaringen lezen we in de Bijbel, in het bijzonder in het Psalmenboek. De klaagzangen over Gods (schijnbare!) afwe-

zigheid of Zijn (schijnbare!) stilzwijgen drukken zo herkenbaar onze ervaringen van verlorenheid uit. En toch, ook al lijkt het alsof er niets gebeurt, is er vaak sprake van een omslag in geloofsvertrouwen en uitzien naar een goede en gezegende uitkomst. In deze tijd van Kerst betekent dat ook hoopvol het nieuwe Leven verwachten.

Troostende gebaren

Pijn en groei, kwetsbaarheid en kracht, kunnen tegelijkertijd naast elkaar bestaan. In deze

coronatijd heeft iedereen wel ervaren dat verwachtingen niet uitkwamen en zijn we massaal stilgezet bij wat belangrijk is. Laat die ervaring richtinggevend zijn voor iedereen die mensen wil ondersteunen na verlies. Begeleiding of hulpverlening gaat niet alleen over pijn benoemen en helpen die draaglijk te maken. Het gaat ook over het verminderen van angst of het mobiliseren van hoop. Het gaat vooral over mensen helpen om de bronnen van veerkracht, in en buiten zichzelf, te ontdek-

ken, opdat zij hun weg vinden en gaan.

Afstand houden is het devies en blijft vandaag verstandig, maar laten we deze periode van lockdown als een kans zien om ons hart open te stellen voor liefde, hoop, schoonheid, geduld en volharding. Deze hartelijke liefde brengt ons tot de volgende tips: „Alle begin is moeilijk”, wordt gezegd. Laat de angst om niet de juiste woorden te vinden ons niet ervan weerhouden contact te maken: we kunnen zeggen dat we

Zelfs kerkrecht vernieuwt

Ds. W. Silfhout

Dat de Gereformeerde Gemeenten de DKO wezenlijk hebben herzien, geeft aan dat er wel degelijk oog is voor de ontwikkelingen in de samenleving, die ook de verhouding tussen kerk en maatschappij beïnvloeden.

In Mr-Online (8-12) was een artikel geplaatst met als kop “Zelfs kerkrecht vernieuwt een beetje, nu nog de interne procedures”. In dat artikel wordt geconstateerd dat de Dordtse Kerkorde (DKO) precies vier eeuwen oud is en nog steeds dient als het “eigen statuut” van diverse gereformeerde kerkgemeenschappen. En dat

deze ook in het jaar 401, dus het jaar na de herdenking van vier eeuwen DKO, werd gebruikt op een vergelijkbare manier als in de voorgaande eeuwen.

Een drietal kerkrechtjuristen geeft commentaar op het gegeven dat enerzijds weinig rechtsgebieden zo statisch zijn als het kerkrecht, maar dat anderzijds ook hervormde, gereformeerde en protestantse kerken niet alle vernieuwingen buiten de deur kunnen houden. Het gaat langzaam beter, zo stelt de auteur van het artikel.

Daarvan is kennelijk toch niet elk van de drie juristen overtuigd. Mr. Pieter Pel is van mening dat de kerken het tegenwoordig doorgaans beter geregeld hebben. „Kwesties zijn door de jaren heen uitgekristalliseerd, er is meer duidelijkheid in de kerkelijke

regelgeving. Maar omdat de maatschappij verandert, verandert ook de verhouding tussen kerk en maatschappij. Er zal altijd een spanningsveld blijven.” Mr. Bart Bouter spreekt zelfs van een „toegenomen interne professionalisering.”

Nieuwe appelregeling

Hoewel de Gereformeerde Gemeenten niet met name worden genoemd, zal door beide advocaten ook wel gedacht zijn aan de herziening van de DKO die door de generale synode van 2019 van die gemeenten is vastgesteld. Daarin is niet alleen de redactie van de artikelen aangepast aan onze tijd, maar daarin zijn ook wezenlijke veranderingen aangebracht. Dat schept inderdaad meer duidelijkheid. Het geeft ook aan dat er wel degelijk oog is voor

de ontwikkelingen in de samenleving, die ook de verhouding kerk en maatschappij beïnvloeden.

Door die synode is ook een nieuwe appelregeling vastgesteld. Daarin is gezocht naar een juiste verhouding tussen enerzijds

In de DKO zijn wezenlijke veranderingen aangebracht

het geestelijke karakter van het kerkrecht en anderzijds de eisen die vandaag ook moeten worden gesteld aan een zorgvuldige behandeling van interne kerkelijke procedures. Niet alleen om daarmee te voorkomen dat bezwaarde

gemeenteleden zich wenden tot de burgerlijke rechter, maar vooral ook omdat zorgvuldigheid een eis is op grond van het Woord van God.

Privilege

In dat licht is de bijdrage aan het artikel van mr. Peter den Boef teleurstellend. Afgezien van zijn aanmerkingen op het feit dat een en dezelfde predikant in verschillende beroepsinstanties de brief aan appellant ondertekende, oordeelt hij heel erg negatief over de interne kerkelijke procedures. Dat vindt mede zijn oorzaak hierin dat uit zijn uitlatingen (als die goed zijn weergegeven) blijkt dat hij slecht op de hoogte is van het gereformeerde kerkrecht. Hij zegt dat men binnen kerkgemeenschappen niet graag ziet dat een predikant, als hij geraakt

der overleg) te redigeren en/of in te korten, of zonder opgave van reden te weigeren. Plaatsing van artikelen of brieven betekent niet dat de redactie met de inhoud ervan instemt. Door het inzenden van een brief of opinieartikel verleent de

schrijver aan Erdee Media Groep een niet-exclusieve licentie om het werk vast te leggen, te verveelvoudigen en te verspreiden in gedrukte, elektronische of andere vorm, zoals cd-rom, databank, internet of geluidsdragers.

Coördinatie: Wim Lemstra en Hans-Willem Westerbeke | E-mailadres Forumartikelen: forum@rd.nl | E-mailadres Opgemerkt: hoofdredactie@rd.nl

„Ook nu kunnen we troostende gebaren vinden: een bos bloemen laten brengen, een link doorsturen naar een stukje muziek, een foto-boek per post verzenden.” beeld Stock

makkelijk...! Tijdens een troostgesprek vragen we uitnodigend hoe het voor iemand is, hoe iemand zich voelt, wat iemand denkt. We erkennen wat er is zonder er iets aan te veranderen. We tonen onze betrokkenheid door uit te spreken wat er bij onszelf geraakt wordt. We helpen begrijpen door samen te onderzoeken waarmee dat gevoel te maken heeft. De stap van troost naar bemoediging is klein: gemeend onze waarde-ring uitspreken kan de rouwende bewust maken van diens sterke kanten en hem of haar (meer) zelfvertrouwen geven. We kunnen de neiging voelen om goede raad te geven. Maar ongevraagde adviezen zijn mogelijk niet alleen betuttelend, ze kunnen de ander ook het gevoel geven niet goed bezig te zijn.

Niet alleen
Deze aanbevelingen in concrete stappen vertalen, draagt bij aan het gevoel dat de mens met een chronische ziekte er niet alleen voor staat. Dat wij, voor zover wij hun situatie kunnen begrijpen en aanvoelen, betrokken willen zijn en mee willen dragen. Zodoende helpen wij hen en elkaar door de verzwarende omstandigheden in hun al moeitevolle leven. Over liefde en zingeving gesproken...

De auteurs zijn (ervarings)deskundigen op het terrein van ziekte, zorg en rouwverwerking. Zij droegen bij aan de bundel “Beter leven met een chronisch-progressieve ziekte”.

met de mond vol tanden staan. Het ergste is als we iemand in de steek laten. Er ‘zijn’ voor de ander, dat kan zonder woorden. Ook nu kunnen we troostende gebaren vinden: een bos bloemen laten brengen, een link doorsturen naar een stukje muziek, een fotoboek per post verzenden... Troosten kunnen we ook met woorden. Bij een troostgesprek komt het erop aan om de ander uit te nodigen om te spreken en zelf vooral te luisteren. Dat is niet

wordt in zijn portemonnee, naar de voorzieningenrechter moet om zijn belangen te verdedigen. Nee, dat zien kerkgenootschappen terecht niet graag. Kerkelijk recht is geestelijk van aard en de kerk heeft nog altijd het in het Burgerlijk Wetboek (art. 2.2.) neergelegde privilege dat zij geregeerd wordt door het eigen statuut. Dat moet dan uiteraard wel op orde zijn. Daarvoor dienden de genoemde aanpassing van de DKO en de nieuwe appelregeling.

Vorbereidingscommissie
Den Boef zegt dat tot voor kort de DKO geen kort geding kende. Inderdaad niet zoals in het burgerlijk recht. Wel was er de mogelijkheid om een meerdere vergadering (classis of particuliere synode) vervroegd samen te roepen. Hij slaat echter de plank

volkomen mis als hij zegt: „Nu kun je sinds kort voor dit soort zaken terecht bij de voorzitter van de classis, de kerkenraad in een regionaal verband.” Waar hij dit op baseert, is een raadsel. De nieuwe appelregeling van de Gereformeerde Gemeenten kent dit niet. Om tot een bespoediging van procedures te komen, is op classicaal niveau nu voorzien in een voorbereidingscommissie, die de classis adviseert over een gevraagde voorlopige voorziening. Dat Den Boef de zeer verdrietige “zaak Kruiningen” een „krent uit de pap” noemt, getuigt van geen of weinig gevoel voor de pijn die deze zaak, die leidde tot een kerk-scheuring, heeft veroorzaakt en die nog steeds wordt gevoeld.

De auteur is emeritus predikant in de Gereformeerde Gemeenten.

OPGEMERKT

Hulde aan ‘mijn’ thuiszorg
Sinds oktober 2007 ben ik cliënt bij een thuiszorgorganisatie met een christelijke achtergrond. De zorg die ik krijg, is intensief als gevolg van een dwarslaesie. Het is dan ook onvermijdelijk dat de verzorgenden gedurende de afgelopen dertien jaar mijn “lief en leed” hebben gedeeld; wederzijds mocht ik bij tijd en wijle ook in dat van hen delen. Ik denk met plezier terug aan trouwpartijen, diploma-uitreikingen, het ouder of grootouder worden en niet te vergeten inspirerende gesprekken. Die zijn vooral belangrijk tijdens deze periode van betrekkelijk isolement. Er is veel veranderd bij de thuiszorg en in de zorg in het algemeen. Men bedient zich van smartphones, tablets en wie weet in de toekomst “robotics”. Maar de christelijke toewijding zal ongetwijfeld de onderliggende sterkte blijven. Het officiële nieuws is vaak negatief, maar voor mij is en blijft de dagelijkse zorg een zegen. Tijdens periodes van personeelstekorten worden er extra uren gewerkt. Vakanties worden ingekort om de noodzakelijke cliëntenuren te kunnen draaien. Mijn dankbaarheid voor alle zorgmedewerkers is daarom groot!

Maria P. Boerlage Gouda
Opgroeien in homoge zin
In een commentaar (RD 16-12) staat dat we wetenschappelijk gezien nog te weinig weten over de langetermijneffecten van het opgroeien van kinderen in een homoge zin. „Iedereen heeft hier intuïtief een voorkeur, positief dan wel negatief, maar dat is dan gebaseerd op onze wensen en niet zozeer op wat we –uit wetenschappelijk onderzoek– weten.” Het is niet zo dat we wetenschappelijk gezien zó weinig weten dat we hier niets over kunnen zeggen. In haar boek “De seksuele revolutie” beschrijft de Duitse sociologe Gabriele Kuby de wetenschappelijke oogst rond het effect van het opgroeien in een homoge zin (p. 249-252). Minstens vier onderzoeken signaleren „zwarte en aanhoudend negatieve uitwerkingen op kinderen van homoseksuele ouders.” Vier andere onderzoeken wezen na correctie van methodische gebreken eveneens op negatieve gevolgen bij kinderen. Kinderen die tien jaar bij homoseksuele, getrouwde ouders woonden, zijn er slechter aan toe dan kinderen die dat maar vier jaar deden.

Met dat „te weinig weten” valt het dus misschien wel mee. Daarnaast tonen talloze onderzoeken aan dat een kind het beste opgroeit bij zijn eigen, biologische ouders en dat homoseksuele verbintenissen in zichzelf relatief veel schadelijke gevolgen en bijeffecten hebben (p. 221-229). Dan een relativering van de waarde van wetenschap. Kuby citeert enkele Amerikaanse hoogleraren: „De bewering dat er wetenschappelijke consensus bestaat, dat kinderen met gelijkgeslachtelijke ouders geen nadelen ondervinden, is geen resultaat van objectief onderzoek, maar resultaat van intensieve politisering van de onderzoeksagenda’s in de sociaal-wetenschappelijke instituten” (p. 250). Dit pleit voor een voorzichtig omgaan met zogenaamd ‘wetenschappelijk bewijs’. Tot slot een vraag: hebben we eigenlijk wel hard wetenschappelijk bewijs nodig om te stellen dat het opgroeien in een homoge zin niet bevorderlijk is voor het welzijn van het kind?

J. H. Guiljam Kapelle
President Trump
Voor velen is president Trump een man die zo snel mogelijk van het toneel moet verdwijnen. Hij heeft de Amerikaanse verkiezingen verloren en zal binnenkort vervangen worden door Biden. Feit is dat hij tot aan de hoogste rechter ongelijk heeft gekregen en dat Trumps opstelling is: roepen en beschuldigen, maar nog steeds zonder bewijs. Ik las een paar opmerkingen van een Amerikaanse predikant die ik graag onder de aandacht wil brengen: „Wees God dankbaar dat Hij de afgelopen vier jaar een president heeft gegeven die de godsdienstvrijheid en het leven van de ongeborenen beschermde. Hij benoemde ook rechters en rechters van het Hooggerechtshof die de grondwet zullen handhaven, en gaf de natie een sterke economie. Wees dankbaar voor een president die het leger heeft versterkt en gesteund; dankbaar voor een president die zich verzette tegen “het moeras” en de corruptie in Washington; dankbaar voor een president die de openbare orde steunde en onze politie verdedigde. Wees dankbaar voor een president en een vicepresident die het belang van gebed inzagen en zich niet schaamden voor de naam van Jezus Christus. Die in de kersttoespraak het hele kerstverhaal aan het volk vertelde.” Beoordeel de president op zijn daden; dan zijn er sterke en zwakke punten. De tijd zal leren wat de betekenis van deze president is geweest.

Gert-Jan Schuurman Drachten
„...een president die de godsdienstvrijheid en het leven van de ongeborenen beschermde...” beeld AFP, Andrew Caballero-Reynolds

